

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จันทร์นฤนาถ, พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระ. ปทานุกรมบาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต.

พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๓

ชคทีละ กาศยปะ, ภิกษุ. ปาดิมทวารนาถะ.แปลโดยศาสตราจารย์ ร.ต.ท.แสง มนวิฑูร

พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๑๘

ชินวรสิริวัฒน์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวง. พระกัมภีร์อภิธานปทีปิกา. พระนคร : โรง

พิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๐๘.

เทพธรรมานุกิษฏ, หลวง. ธาตุปทีปิกา. พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๐๑

เทพธรรมานุกิษฏ, หลวง. บาลีไวยากรนทีเตษ. พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

๒๕๐๘.

ธรรมวีรารังการ, พระ. นำเที่ยวพระไตรปิฎก. พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร : โรงพิมพ์

มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๐.

ประดิษฐ์ บุญยะภักดิ์. คู่มือเรียนภาษามาลีด้วยตนเอง. ๔ เล่ม พระนคร : สำนักพิมพ์ธุรกิจ

การพิมพ์, ๒๕๑๔.

แปลก สนธิรักษ์. พจนานุกรมบาลี - ไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๖

มหามกุฏราชวิทยาลัย. ชาตกัฎฐกถา. พระนคร . โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. ชาตกัฎฐกถา. แปล. พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย,

๒๕๐๖.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. ขัมมปทีฎฐกถา. ๘ เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย,

๒๕๐๖.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. ขัมมปทีฎฐกถา. แปล. ๘ เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราช-

วิทยาลัย, ๒๕๐๖.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกอักษรไทยฉบับหลวง, พิมพ์ครั้งที่ ๒. เล่ม ๑ : มหาวีถังค.

เล่ม ๒ : มหาวีถังค. เล่ม ๓ : ภิกษุณีวิถังค. เล่ม ๔ : พรหมชาลสูตร . เล่ม

๒๕ : มหาสติปัฏฐานสูตร. เล่ม ๒๗ : ขุททกนิกาย ชาตก เอกนิบาต. พระนคร :

โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ ๘. พระนคร : โรงพิมพ์-
การศาสนา, ๒๕๑๐.

วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. บาลีไวยากรณ์. ๒ เล่ม. พิมพ์ครั้งที่
๒๒ พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๐๒.

วชิรญาณวโรรส. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. วินัยมูข. ๓ เล่ม. พระนคร : โรง-
พิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๐๓.

วิจิตรวาทการ, หลวง. ศาสนาสากล. พระนคร : โรงพิมพ์ ส.ธรรมภักดี, ๒๕๐๓.

วิสุทธิสมโพธิ, พระ. ปทานุกรมอาชยาค. พระนคร : โรงพิมพ์เลี้ยง เชียงจางเจริญ, ๒๕๐๒.

สังฆรักชิต, พระมหาสามี. สุทธอลังการ. แปลโดยนาวาอากาศเอกพิเศษ แยม ประพัฒน์ทอง.
พระนคร : สำนักพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, ๒๕๑๒.

อุทรภาธิการ, พระ. และ จำลอง ภูริปัญโญ, พระมหา. พจนานุกรมบาลีสำหรับนักศึกษา.
พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๐๗.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ကျမ်းဂန်စာအုပ်များ

- Banerji, S.C. An Introduction to Pali Literature, Calcutta : Punthi Pustak, 1964.
- Buddhatta, Thera A.P. The New Pali Course. Colombo : Colombo Apothecaries, 1962.
- Edgerton, Franklin. Buddhist Hybrid Sanskrit Grammar and Dictionary. 2 vols, ; Delhi : Motilal Banarsidass, 1972.
- Geiger, Wilhelm. Pali Literature and Language. Translated by Batakrisna Ghosh. Delhi : Oriental Books, Reprint 1968.
- Kalé, M.R. A Higher Sanskrit Grammar. Delhi : Motilal Banarsidass, 1972.
- Lanman, C.R. Sanskrit Reader, Cambridge, Mass,; Harvard University Press, 1947.
- Macdonell, C.R. Sanskrit Grammar. 2d. Delhi : Motilal Banarsidass, 1971.
- Malalasekera, G.P. Dictionary of Pali Proper Names. London : Luzac & Company, 1960.
- Monier - Williams, Monier, A Sanskrit - English Dictionary. Delhi : Oriental Publishers (n.d.).
- Whitney, D.W. The Roots, Verb forms and primary Derivatives of the Sanskrit Language. Delhi : Motilal Banardidass, 1973.
- Whitney, D.W. Sanskrit Grammar, Delhi : Motilal Banarsidass, 1973.
- Woolner, A.C. Introduction to Prakrit. Delhi : Motilal Banarsidass. 1975.

ภาคผนวก

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนวิภัติของ แต่ละลิงก์และการนับในสุดทวิภัติ

การนับ	ลิงก์	จำนวนคำของแต่ละวิภัติ								หมายเหตุ
		ปฐมมา	ทุติยา	ตติยา	จตุรฺถี	ปัญจมี	ฉัฎฐี	สัตตมี	รวม	
อ	ป.	๑๓๐๔	๕๑๖	๓๖๐	๒๕๖	๖๓	๓๒๑	๓๑๗	๓๕๓๗	อากปนะ นับรวม ในปฐมมา
อ	น.	๑๕๖๔	๖๕๓	๒๖๕	๕๔	๖๓	๖๒	๔๑๒	๓๐๑๗	
อ	อ.	๗๕๕	๒๐๓	๑๒๒	๗๑	๑๗	๘๗	๕๘	๕๘	
อ	อ.	๓๕	๒๖	๘	๑๑	๒	๑๑	๕	๑๐๔	
อ	อ.	๗๒	๖๔	๓๐	๕	๑	๑๘	๑๖	๒๐๖	
อ	น.	๑๑	๗	๒	—	—	๑	—	๒๑	
อ	อ.	๒๐๓	๑๒	๑๐	๕	๑	๘	๑	๑๔๕	
อ	อ.	๑๕๘	๗๒	๒๗	๓๐	๕	๕๓	๓๑	๓๖๕	
อ	อ.	๔๓	๑๕	๑๑	๑๑	๑	๑๘	๑๗	๑๒๓	
อ	น.	๑๘	๑๓	๖	—	—	๕	๓	๕๖	
อ	อ.	๑๕	๑๕	๖	—	—	๕	๓	๕๗	
อ	อ.	๖	๒	๒	๒	—	๑	—	๑๔	
อ	อ.	๒	—	—	—	—	—	—	๒	

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนวิภัติ ของแต่ละลิงก์และการนับในธัมมยัทฐกถา

การนับ	ลิงก์	จำนวนคำของแต่ละวิภัติ								หมายเหตุ
		ปฐมมา	ทุติยา	ตติยา	จตุรฺถี	ปัญจมี	ฉัฎฐี	สัตตมี	รวม	
อ	ป.	๒๑๔๖	๑๖๔๑	๕๕๗	๓๖๔	๘๕	๕๖๓	๕๓๑	๕๕๒๗	นับอากปนะ รวมใน ปฐมมา
อ	น.	๑๘๕๔	๑๑๒๐	๕๘๔	๖๕	๕๒	๑๕๘	๕๗๒	๕๐๔๕	
อ	อ.	๕๓๒	๓๕๖	๑๗๒	๘๒	๒๑	๑๐๗	๕๘	๑๘๐๔	
อ	อ.	๔๓	๒๕	๑๒	๑๔	๓	๑๕	๖	๑๒๒	
อ	อ.	๑๐๘	๘๖	๕๘	๕	๕	๒๓	๒๐	๒๕๕	
อ	น.	๓๓	๑๕	๑๐	๘	๗	๑๒	๕	๕๘	
อ	อ.	๒๓๐	๑๘	๑๔	๑๑	๒	๑๕	๗	๒๕๗	
อ	อ.	๑๕๘	๘๕	๓๔	๓๘	๑๐	๕๒	๔๓	๕๖๔	
อ	อ.	๕๕	๒๔	๑๘	๑๖	๕	๒๒	๒๑	๑๖๐	
อ	อ.	๑๘	๑๔	๕	๓	๒	๘	๕	๕๖	
อ	น.	๒๓	๑๗	๕	๕	๒	๘	๖	๖๕	
อ	อ.	๑๐	๕	๕	๓	๒	๕	๖	๓๔	
อ	อ.	๑	—	—	—	—	—	—	๑	

ตารางที่ ๓ แสดงวาทของกริยาภิตกในสุตตวิภัก

ประเภทของกริยาภิตก	จำนวนคำ	วาท				
		กรรตุ	กรรม	เหตุกรรตุ	เหตุกรรม	ภาว
กริยาภิตกที่ประกอบด้วย ท หรือ น ปัจจัย	๕๑๘	๒๘๔	๕๕๔	—	๓๗	๓
กริยาภิตกที่ประกอบด้วย คชพ ปัจจัย	๔๒๒	—	๓๖๑	—	๔๕	๑๖
กริยาภิตกที่ประกอบด้วย อนันย ปัจจัย	๑๓๖	—	๑๓๓	—	๓	—

ตารางที่ ๔ แสดงวาทของกริยาภิตกในชั้นปทัฏฐกถา

ประเภทของกริยาภิตก	จำนวนคำ	วาท				
		กรรตุ	กรรม	เหตุกรรตุ	เหตุกรรม	ภาว
กริยาภิตกที่ประกอบด้วย ท หรือ น ปัจจัย	๘๘๗	๒๖๔	๕๖๘	—	๔๖	๔
กริยาภิตกที่ประกอบด้วย คชพ ปัจจัย	๕๐๓	—	๓๕๔	—	๓๓	๑๖
กริยาภิตกที่ประกอบด้วย อนันย ปัจจัย	๑๐๖	—	๑๐๒	—	๔	—

ตารางที่ ๕ แสดงหมวดวิภคติกของกริยาอาชยาคในสุตตวิภค

หมวดวิภคติ	จำนวนคำ	วาก			บท		หมายเหตุ
		กรรตุ	เหตุกรรตุ	กรรม	ปรัสส	อิตฺตโน	
วักตมานา	๙๐๔	๓๙๐	๕๗	๑๗	๘๙๕	๕	๑. อิตฺตโนบท ๓๐ คำ เป็นกรรตุเสีย ๑๙ คำ ๒. ภาววากไม่มี ๓. มีเหตุกรรมวาก ๒ คำ
สัทคมี	๒๖๑	๒๐๔	๕๗	—	๒๔๑	๖	
ปัญจมี	๒๐๙	๑๕๔	๕๒	๓	๒๐๒	๔	
ปโรกขา	๒	๒	—	—	๒	—	
หิยัคคมี	๑๓	๑๓	—	—	๑๓	—	
อิชชัคคมี	๒๗๘	๒๑๔	๖๐	๕	๒๗๔	๕	
ภวิสสันติ	๕๐๗	๕๐๐	๑๐๕	๒	๕๐๐	๗	

ตารางที่ ๖ แสดงหมวดวิภคติกของกริยาอาชยาคในธัมมปทัฏฐกถา

หมวดวิภคติ	จำนวนคำ	วาก			บท		หมายเหตุ
		กรรตุ	เหตุกรรตุ	กรรม	ปรัสส	อิตฺตโน	
วักตมานา	๑๕๗๖	๑๓๙๒	๑๕๘	๒๖	๑๕๔๙	๒๗	๑. ในบรรดาอิตฺตโน บทใช้เป็นกรรตุมาก กว่ากรรม ๒. กาลาคีปัททิมมีใช้แต่ ในธัมมปทัฏฐกถา
ปัญจมี	๒๙๖	๒๑๐	๘๐	๖	๒๘๕	๑๑	
สัทคมี	๒๙๙	๒๓๔	๖๕	—	๒๗๗	๒๒	
ปโรกขา	๕	๕	—	—	๕	—	
หิยัคคมี	๑๙	๑๙	—	—	๑๙	—	
อิชชัคคมี	๔๗๓	๓๒๑	๑๕๗	๕	๔๖๗	๖	
ภวิสสันติ	๔๘๔	๓๗๔	๑๑๐	—	๔๐๒	๘๒	
กาลาคีปัททิม	๑๘	๑๘	—	—	๑๘	—	

ประวัติผู้เขียน

นายทองใบ แทนมณี ผู้เขียนวิทยานิพนธ์นี้ เป็นบุตร นายผ่อง นางน้ำ แทนมณี เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๘๒ ที่บ้านเลขที่ ๕๓ บ้านหนองส้ม ตำบลสระพัง อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี บรรพชาอุปสมบทที่วัดมหาธาตุเพชรบุรี ได้เปรียญธรรม ๒ ประโยค เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ สำเร็จปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (วิชาเอกภาษาไทย) เมื่อปี การศึกษา ๒๕๑๔ และสำเร็จปริญญานิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี การศึกษา ๒๕๒๐ ดำเนินการรับราชการ เคยดำรงตำแหน่งครูจัตวา และครูตรีโรงเรียนระอ่ำ (ประถมศึกษาตอนปลาย) จังหวัดเพชรบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๗ และตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ได้ย้ายมารับราชการในตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัด เพชรบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา และดำรงตำแหน่งนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน.

คณบดีวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย